

על קריפטו-קארנסי, מיסים, ואיך מטבע פיקטיבי מניקרוואה משתלט על ישראל / עו"ד דורון אפיק

כשצעדתי הבקר בתל אביב ראיתי על הרצפה שלט לפיו חציית אופנוע את הכביש במעבר חציה כפופה לקנס של 250 ₪. השלט היה בעברית ובאנגלית אך באנגלית, כפי שמופיע, משום מה, במקומות שונים בישראל, נרשם שהקנס הוא במטבע ה-NIS. אז מי בכלל קובע מה נחשב למטבע חוקי ומה המשמעות של הקביעה? ולא פחות חשוב, למרות שקיים דמיון כלשהו בין הדגל של ניקרוואה ודגל ישראל, איך השתלט המטבע מניקרוואה על ישראל, למרות שהוא כלל לא קיים?

בשנים האחרונות אנו עדים לתופעה חדשה יחסית של יצירת מטבעות וירטואלים. באופן טבעי, מטבעות אלו מעוררים שאלות משפטיות לגבי תוקפן, כמו גם שאלות של מיסוי. במקרה שהגיע לבית המשפט המחוזי מרכז בחודש מאי, 2019, דובר במקרה בו אדם רכש ביטקוין ומכר אותו כשנתיים לאחר מכן ברווח של כשמונה מיליון ש"ח. רשות המיסים חייבה את אותו אדם במס רווח הון על הרווח ודחתה את הטענה שאין מדובר כלל ברווח הון אלא בעליית ערך של המטבע שרכש, בדיוק כפי שאדם לא אמור לשלם מס על כך ששער הדולר-שקל השתנה וסכום בדולר-ארה"ב שהוא מחזיק בחשבון שווה כיום יותר במטבע הישראלי. בית המשפט נדרש לשם ההכרעה לדון בשאלה הבסיסית: מהו מטבע.

הביטקוין, קבע בית המשפט, כמו מטבעות קריפטו (cryptocurrency) אחרים הינו יחידה דיגיטלית הרשומה ומנוהלת באמצעות טכנולוגיית רישום מבוזרת (Distributed Ledger Technology - DLT). להבדיל ממטבעות רגילים המונפקים על ידי מדינה, מדובר בטכנולוגיית רישום שאינה תלויה בגוף מרכזי אחד, המבוססת על טכנולוגיית ה"בלוקצייין" (blockchain), והמאובטחת באמצעות הצפנה (קריפטוגרפיה). בעוד שמקומות רבים מקבלים את הביטקוין, או מטבעות וירטואלים אחרים, כאמצעי תשלום, אין הדבר הופך אותו למטבע רשמי של אף מדינה ואין אף בנק מרכזי שמתערב במסחר כדי למנוע תנודיות בשווי המטבע. בהתאם, מכיוון שביטקוין אינו עונה על הגדרת החוק הישראלי של "מטבע חוץ" ולמרות שישתכן שבשלב כלשהו הביטקוין יהפוך ל"מטבע", בשלב זה אין הביטקוין מוכר בישראל כ"מטבע חוץ" והוא ימוסה ככנס בעת מכירתו.

ומה לגבי המטבע הניקרוואי? ניקרוואה וישראל חולקות אמנם דגל דומה במקצת, אבל לא בנק מרכזי או מטבע. בשנת 1978 פרסם לראשונה ארגון התקינה הבינלאומי (ISO) תקן רשמי בנוגע לאופן בו נכתבים מטבעות בעולם – תקן ISO 4217. התקן נועד למנוע אי הבנות לגבי זהות המטבע בו מדובר ולכן הוא קובע שמטבע יסומן בשלוש אותיות - שתי אותיות ראשונות הם הקוד הבינלאומי של המדינה והאות האחרונה היא קוד המטבע (ולכן GBP בלבד בנוגע למטבע האנגלי ולא UKP, למרות שרבים מעדיפים את השם "הממלכה המאוחדת" על פני "בריטניה הגדולה"). עד 1980 השתמשה ישראל בלירה הישראלית וסימונה היה ILP, אבל בפברואר 1980 הוחלפה הלירה בשקל (ILR) ובתחילת 1986 הוחלף השקל לשקל חדש והקוד שלו בהתאם שונה לILS. ומדוע לא לרשום במקום זאת את NIS (New Israeli Shekel)? אולי פשוט מכיוון שהאותיות NI הן קוד המדינה של ניקרוואה, ולא של ישראל ואולי מכיוון שאין כל סיבה ליצור סכנת בלבול, ביחוד בעסקאות בינלאומיות, בין השקל הישראלי (ILS) לבין הקורדובה אורו הניקרוואית (NIO).

¹ עו"ד דורון אפיק הינו נוטריון ועורך דין המוסמך בישראל ובניו יורק והוא השותף המנהל של משרד אפיק ושות' (www.afiklaw.com) המתמקד בהנפקות באוסטרליה, דיני חברות, דיני מקרקעין, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות, לרבות עסקאות מיזוג ורכישה, מימון ומשפט ימי ואף הרצה בתחומי מומחיות, לרבות במסגרת תואר מנהל עסקים Executive MBA באוניברסיטה העברית בירושלים. עו"ד אפיק בוגר הכשרה של האיחוד האירופי ביישוב סכסוכים בינלאומיים מחוץ לכותלי בית המשפט (גישור ובוררות) ומשמש גם כבורר וכנאמן בנאמנויות ישראליות ובינלאומיות. אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום זה בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו. לפרטים נוספים: 03-6093609, או באמצעות הדואר האלקטרוני: afiklaw@afiklaw.com.

On Cryptocurrency, Taxes, and how a Fictitious Nicaraguan Currency Rises in Israel /Doron Afik, Esq.*

Walking in Tel Aviv I saw on the pavement a sign in Hebrew and English noting that a motorcycle using the pedestrian zebra crossing is subject to a fine of ₪ 250. The sign was in Hebrew and English – the Hebrew using the currency mark but in English, as the letter combination is used, for some reason, in various places in Israel, the currency was written as: NIS. So, who determines what constitutes a legal currency and what does this term mean? And, while the Nicaraguan and Israeli flag look somewhat similar, how did the Nicaraguan currency take over Israel, even though it does not exist?

In recent years we have witnessed a relatively new phenomenon of the creations of virtual currencies. Naturally, these currencies raise legal questions about their validity, as well as questions of taxation. In a case discussed in the Israeli Central District Court in May 2019, a person who purchased Bitcoin and sold it two years later at a profit of ILS 8 million was required by the Tax Authority to pay capital gain tax. The person contended that he wouldn't be paying a tax had there been a Dollar-Shekel exchange rate change and a USD amount held in his account would be worth more in ILS. In order to make its holding the Court was required to decide a more basic question: what is a currency?

Bitcoin, as the Court held, like other cryptocurrency coins, is a digital unit registered and managed using a Distributed Ledger Technology (DLT). Unlike conventional State-issued coins, this is a recording technology that is not dependent on one central recording system, is based on blockchain technology, and is secured by cryptography. While many places receive Bitcoin, or other virtual currencies, as a means of payment, this does not make it the official currency of any country and no central bank intervenes in trade to prevent fluctuations in currency value. Accordingly, as Bitcoin does not meet the definition of Israeli law for "foreign currency" and although at some stage Bitcoin may become a "currency", Bitcoin is not recognized in Israel as "foreign currency" and will be taxed as an asset when sold.

And what about the Nicaraguan coin? Nicaragua and Israel share a slightly similar flag, but not a central bank or currency.

In 1978, the International Organization for Standardization (ISO) first published an official standard on how currencies are written worldwide – the ISO 4217. The standard is intended to prevent misunderstandings about the identity of the currency in question. Therefore, it states that a currency will be marked by three letters - the first two letters are the international code of the country and the last letter is the currency code (hence GBP only for the British currency and not UKP, although many prefer the term “The United Kingdom on the term “Great Britain”). Until 1980, Israel used the Israeli Lira (or “Pound”) and its mark was ILP, but in February 1980, the Lira was replaced by the Israeli Shekel (ILR). At the beginning of 1986 the Shekel was replaced by the New Shekel and its code was changed to ILS. So why not to use the letters NIS (for New Israeli Shekel) instead? Perhaps because the letters NI are the Nicaraguan country code and perhaps simply because there is no reason to create confusion, especially in international transactions, between the Israeli Shekel (ILS) and the Nicaraguan córdoba oro (NIO).

Doron Afik, Esq. is a notary public and an attorney admitted to practice in Israel and New York and is the managing partner of Afik & Co., Attorneys and Notaries (www.afiklaw.com). Doron served an adjunct professor at Hebrew University Doron teaches Mergers and Acquisitions as part of the EMBA program. Doron's practice focuses primarily on Australian IPO's, international transactions, including mergers and acquisitions, dispute resolution and issues of public law. He is a graduate of a European Union alternative disputes resolution course and the ICC Master Class for arbitrators and also serves as arbitrator. For additional details: +972-3-6093609 or at the e-mail: afiklaw@afiklaw.com